

การส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย โดยใช้กระบวนการแบบร่วมมือสำหรับ นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านขอบด้ง
จังหวัดเชียงใหม่

The study of the Democratic Process Promoting by Employing Collaborative
Method for Palaung Ethnic Students, Grade 6, 2nd semester of Academic Year
2016 at Ban Khobdong School, Chiangmai Province

เกรียงไกร กันตีมูล¹
Kriangkrai Kanteemooon¹

¹อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษากิจกรรมทางสังคม 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมสร้างเหมืองฝายชะลอน้ำของชุมชนนอแล กิจกรรมอาสาพัฒนาชุมชน กิจกรรมต่อต้านยาเสพติดในชุมชนที่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง 2) เพื่อสำรวจการส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการแบบร่วมมือสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง และ 3) เพื่อสรุปพฤติกรรมการส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการแบบร่วมมือสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านขอบด้ง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสำรวจการเรียนรู้แบบร่วมมือ และแบบสังเกตพฤติกรรม การวิเคราะห์ข้อมูลด้านเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง ได้นำประเพณีและพิธีกรรมต่างๆ ของชุมชน เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนและการกำหนดบทบาทหน้าที่ และสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ
2. นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง มีการส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการแบบร่วมมือ ทำตามมติของกลุ่ม มีการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มเพื่อน และมีความกระตือรือร้นในการทำงานกลุ่มจนนำไปสู่ความสำเร็จ
3. การแสดงการเคารพ และการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชุมชน ช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม เสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อผู้อื่นแสดงความคิดเห็นโดยใช้เหตุผล ระบุและอธิบายเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหา

คำสำคัญ : วิถีประชาธิปไตย / กลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง

Abstracts

This study aimed: 1) to examine three social activities; check dam building activity at Norlae community, service mind activity and against drug abuse activity at Palaung ethnic students' society, 2) to explore the democratic process promoting by employing collaborative method for Palaung ethnic students, and 3) to perceive the performance of the democratic process promoting by employing collaborative method for Palaung ethnic students, grade 6, 2nd semester of academic year 2016 at Ban Khobdong School, Chiangmai Province. Research instruments included; collaborative learning, observation form, behavior observation form and data analysis.

The research findings exposed that:

1. Palaung ethnic students have brought the traditions and rituals of the community into being part of the planning and determining the roles and able to accomplish the task.

2. Palaung ethnic students have promoted the democratic process through collaborative method; group compliance opinion, peer group compliance agreements, and enthusiasm for teamwork that leads to success.

3. They have shown respect, follow the good customs and traditions of the community, group assisting, devoted self-benefit for others, rational comment, identify and explain the reason to make a rational decision.

Keywords: the Democratic Process / Palaung ethnic

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประชาธิปไตยเป็นของคนไทยทุกคน เพราะประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่ประเทศไทยยอมรับ โดยมีหลักการที่คำนึงถึงบุคคลเป็นสำคัญ กล่าวคือ ประการแรกระบอบประชาธิปไตยจะยอมรับนับถือความสำคัญ และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาคส่วนบุคคล และเสรีภาพ ในการดำเนินชีวิต ประการที่สอง คือ สิทธิแห่งการได้ปฏิบัติโดยเท่าเทียมกันหรือมีความเสมอภาค แห่งสิทธินั้น (กรมสามัญศึกษา, 2545 : บทนำ) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่คนไทยต้องมีความเข้าใจและปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องตามวิถีชีวิตประชาธิปไตย 3 ลักษณะ คือ ด้านการระบอบธรรมให้มีความเคารพซึ่งกันและกัน เคารพต่อกฎระเบียบของสังคมไทย ได้แก่ การเคารพเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เคารพพ่อแม่ ครู ญาติผู้ใหญ่ เคารพในความคิดเห็นและสิทธิของผู้อื่น มีมารยาทในการพูด ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ฯลฯ ด้านสามัคคีธรรม คือ มีการแบ่งปันกัน ร่วมงานกัน และประสานงานกัน ได้แก่ การร่วมมือกันทำงาน คือ ต้องร่วมกันคิดร่วมกันทำและทำอย่างเต็มใจ ตั้งใจ มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน และด้านปัญญาธรรม คือ มีความเชื่อมั่นในวิธีการแห่งปัญญา ได้แก่

ใช้เหตุผลในการตัดสินใจปัญหา ช่วยกันคิดและตัดสินใจ โดยยึดความถูกต้องเป็นหลักและอภิปรายให้เหตุผลด้วยปัญญา เพื่อการดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เป็นวิธีการดำเนินชีวิตที่เชื่อมั่นและศรัทธาใน

ตัวมนุษย์ ความสามารถของมนุษย์มีใจกว้างที่จะพิจารณาปัญหาต่างๆ ด้วยวิจญาณ อาศัยการพูดคุยและเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันก่อนการตัดสินใจ รู้จักประนีประนอมไม่ตัดสินปัญหาด้วยการใช้กำลังรุนแรง มีขันติอดทน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างไปจากตัว เคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น ตลอดจนยอมรับความเสมอภาคระหว่างบุคคลเป็นต้น

เนื่องจากวิถีชีวิตประชาธิปไตยมีความสำคัญต่อคนในสังคมไทยเป็นอย่างมาก จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ประชาชนไทยทุกคนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และควรปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามแบบอย่างของวิถีชีวิตประชาธิปไตย ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้และกำหนดให้เรื่องนี้อยู่ในสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ทั้งนี้เพื่อนักเรียนที่เป็นเยาวชนจะได้มีโอกาสเรียนรู้ เข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามวิถีชีวิตประชาธิปไตย ตามเหตุผลที่ว่าเยาวชนไทยเป็นกลุ่มบุคคลในสังคมที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจและปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องในวิถีชีวิตประชาธิปไตยทั้งด้านการระบอบธรรม สามัคคีธรรมและปัญญาธรรม ทั้งนี้เพราะเยาวชนไทยเหล่านี้คือผู้ที่จะเป็นกำลังสำคัญและพลเมืองของประเทศในอนาคต และจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชนในท้องถิ่นและประเทศชาติ

การพัฒนาประชาธิปไตยที่ได้ผล ควรเริ่มตั้งแต่ในวัยเด็ก โดยเฉพาะเด็กที่อยู่ในระดับประถมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงได้กำหนดให้โรงเรียนในสังกัดดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตย ในโรงเรียนอย่างเต็มที่ ทั้งการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนและ การจัดกิจกรรมเสริม ในระดับประถมศึกษาได้มุ่งพัฒนาให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมอยู่ 2 ด้าน คือ ด้านวิถีชีวิตประชาธิปไตยและด้านระบบประชาธิปไตย และการพัฒนาจำเป็นต้องพัฒนาพฤติกรรมด้านวิถีชีวิต ให้เกิดกับนักเรียนจนเด่นชัดเสียก่อน แล้วจึงเข้าสู่ระบบประชาธิปไตย (กองวิชาการ, 2545 : 37)

สอดคล้องงานวิจัยของ ส้ารววย ปันดอนตอง, (2545 : 65-66) ได้ทำการศึกษาระบบการบริหาร โครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดลำพูน พบว่า พฤติกรรมของนักเรียนที่โครงการกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตยต้องการเน้นนั้น ยังไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร พฤติกรรมที่ควรได้รับการแก้ไข คือ

พฤติกรรมกรรมการพูดจาระหว่างนักเรียนด้วยกัน การอภิปราย ชักถาม การวางแผนปฏิบัติงาน การประเมินผลงานของตนเอง และกลุ่มตลอดจนความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความเสียสละ อดทน อดกลั้นต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งปัญหาที่กล่าวมานี้ล้วนเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประชาธิปไตยทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นการพัฒนาประชาธิปไตยที่ดีที่สุด ก็คือ การพัฒนาพฤติกรรมที่เป็นประชาธิปไตยของบุคคลในชาติทั้งในส่วนบุคคลและหมู่คณะ

โดยผ่านการคิดเข้าใจในวิถีประชาธิปไตยได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีกิจกรรมดังนี้ 1) กิจกรรมสร้างเหมืองฝายชะลอน้ำของชุมชนนอแล 2) กิจกรรมอาสาพัฒนาชุมชน และ 3) กิจกรรมต่อต้านยาเสพติดในชุมชน เพื่อให้เข้ากับแนวคิดของ ดิวอี้และจอห์นสันและจอห์นสัน และกระทรวงศึกษาธิการแล้วนำมาปรับปรุงเพื่อให้เข้ากับวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชาวปะหล่องและชุมชนให้เข้ากับวิถีประชาธิปไตย ทั้ง 3 ด้าน คือ

ด้านคุณธรรม ด้านสามัคคีธรรม และด้านปัญญาธรรม ซึ่งมีเนื้อหาความสอดคล้องกันเพื่อเกิดการเรียนรู้ทั้งในการเรียนในห้องและเรียนรู้นอกห้องเรียนและนักเรียนสามารถรู้วิถีประชาธิปไตยที่ซ่อนอยู่ในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนเพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวันและสามารถเข้าใจวิถีประชาธิปไตยได้อย่างดีและนำชีวิตให้อยู่บนพื้นฐานประชาธิปไตยของประเทศได้สมบูรณ์

จากเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นอาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด จึงมีความสนใจเกี่ยวกับแนวคิด ด้านพฤติกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนบ้านขอบด้ง เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง อันเนื่องมาจากมีความเปราะบาง ที่อาศัยอยู่ชายขอบเขตดอยอ่างขาง และอพยพมาจากพม่าเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย เมื่อประมาณปี 2511 เรียกตัวเองว่า " ดาระอัง" (Da-ang, Ra-ang, Ta-ang) คำว่า "ปะหล่อง" เป็นภาษาไทยใหญ่ซึ่งใช้เรียกชนกลุ่มนี้ และไทยใหญ่บางกลุ่มก็ใช้คำว่า "คุณลอย" (Kunloi) มีความหมายว่า คนดอยหรือคนภูเขา แทนคำว่าปะหล่อง และเป็นช่วงชั้นสุดท้ายของการศึกษาก่อนที่จะออกไปสู่สังคมประชาธิปไตยภายนอก

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษากิจกรรมทางสังคม 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมสร้างเหมืองฝายชะลอน้ำของชุมชนนอแล กิจกรรมอาสาพัฒนาชุมชน กิจกรรมต่อต้านยาเสพติดในชุมชนที่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง
2. เพื่อสำรวจการส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการแบบร่วมมือสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง
3. เพื่อสรุปพฤติกรรมกรรมการส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการแบบร่วมมือสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านขอบด้ง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ศึกษาการส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการแบบร่วมมือสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านขอบด้ง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านขอบด้ง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 36 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

1. แผนการเรียนรู้ 1 แผน เรื่อง หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมโดยใช้กิจกรรมทางสังคม 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมสร้างเหมืองฝายชะลอน้ำของชุมชนนอแล กิจกรรมอาสาพัฒนาชุมชน กิจกรรมต่อต้านยาเสพติดในชุมชน

2. แบบสำรวจการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผู้ศึกษาได้พัฒนาจากแบบสำรวจวิถีประชาธิปไตยของสำนักงาน
ประถมศึกษาแห่งชาติ ดังนี้

2.1 สำนวเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และอายุ เป็นการเลือกตอบ (Check-List)

2.2 แบบสำรวจการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ผู้ศึกษาปรับปรุงจากแบบสำรวจวิถีประชาธิปไตยของ
สำนักงานประถมศึกษาแห่งชาติ แล้วนำมาเป็นแบบสำรวจด้านการส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยในนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์
ปะหล่อง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านขอบด้ง อำเภอดง จังหวัด
เชียงใหม่

3. แบบสรุปพฤติกรรมวิถีประชาธิปไตย โดยกลุ่มเป้าหมายได้ทำงานเป็นกลุ่ม ปฏิบัติตามเกี่ยวกับการ
ส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการละธรรม ด้านสามัคคีธรรม และด้านปัญญาธรรม

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. ใช้แผนการเรียนรู้ : หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ในการสอน
ด้านการละธรรม ด้านสามัคคีธรรม และด้านปัญญาธรรม โดยสอดแทรกกิจกรรมทางสังคม 3 กิจกรรม
คือ 1) กิจกรรมสร้างเหมืองฝายชะลอน้ำของชุมชนนอแล 2) กิจกรรมอาสาพัฒนาชุมชน และ
3) กิจกรรมต่อต้านยาเสพติดในชุมชน

2. การสร้างแบบสำรวจที่ใช้ในการศึกษามีขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาค้นคว้าการสร้างแบบสำรวจจากหนังสือ ตำรา และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.2 สอบถามแนวทางการสำรวจจากผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 6
โรงเรียนบ้านขอบด้ง อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำมากำหนดขอบเขตและแนวทางการสร้างแบบสำรวจ
นำผลการศึกษาจากข้อ 2.1 และ 2.2 มาสร้างแบบสำรวจเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยสำหรับ
นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านขอบด้ง จังหวัดเชียงใหม่

1. นำแบบสำรวจและแบบสังเกตที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบ เพื่อหา
ค่า IOC คือ ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม พบว่ามี สอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์

2. นำแบบสำรวจและแบบสังเกตไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนระดับประถมศึกษา
ปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหลวงอุบลรัตน์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 อำเภอยะปราชัย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30
คน ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายที่ผู้วิจัยศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาจะดำเนินการต่อไปนี้

1. ผู้ศึกษานำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสำรวจการศึกษาจากผู้อำนวยการ
สำนักงานมหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬงเพชร แม่สอด ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านขอบด้ง อำเภอดง จังหวัด
เชียงใหม่ ในการขอความร่วมมือเก็บข้อมูล

2. ผู้ศึกษาจะเป็นคนชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการสอนและแจกแบบสำรวจ
และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง ดังนี้

2.1 ดำเนินการสอนตามแผนการเรียนรู้ทั้งหมดตามลำดับขั้นตอนที่ได้เตรียมไว้

2.2 การสำรวจและสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านขอบด้ง อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย
ตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้านเนื้อหา จากแบบสำรวจการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบสังเกตพฤติกรรมความ
ร่วมมือ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการแบบร่วมมือสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านขอบด้ง ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝางจังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง แบ่งตามเพศ พบว่า เป็นเพศชาย 11 คิดเป็นร้อยละ 30.56 และเป็นเพศหญิง 15 คิดเป็นร้อยละ 69.44 และด้านอายุ พบว่ามากที่สุด อยู่ระหว่าง 12-13 ปี คิดเป็นร้อยละ 61.11 รองลงมาคือ 14-15 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 30.56 และต่ำสุด คือ อายุต่ำกว่า 12 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.78

ตอนที่ 1 กิจกรรมทางสังคม 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมสร้างเหมืองฝายชะลอน้ำของชุมชนนอแล กิจกรรมอาสาพัฒนาชุมชน กิจกรรมต่อต้านยาเสพติดในชุมชนที่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง สามารถปฏิบัติได้คือ

1. กิจกรรมสร้างเหมืองฝายชะลอน้ำของชุมชนนอแลที่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง มีส่วนร่วมปฏิบัติกับชุมชน นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ดังนี้คือ

1.1 ด้านการระดมทุนที่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง ได้คือ ปฏิบัติตามประเพณีของชุมชน ปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ใหญ่ในการสร้างฝายชะลอน้ำ ปฏิบัติขั้นตอนการสร้างฝายชะลอน้ำด้วยความถูกต้อง สามารถตอบคำถามของผู้ใหญ่ด้วยความสุภาพ สามารถเรียนรู้วิธีตัดต้นไม้และการสร้างฝายชะลอน้ำตามการสอนของผู้ใหญ่

1.2 ด้านสามัคคีธรรมที่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง ได้คือ มีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดบทบาทหน้าที่ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ นักเรียนช่วยกันสร้างฝายชะลอน้ำตามขั้นตอนการทำร่วมกับชาวบ้านในชุมชน ตัดต้นไม้เพื่อนำมาใช้ในการสร้างเลือกต้นไม้ที่ได้อายุ 2 ปีขึ้นไปโดยเลือกตัดเอง ขุดดินและขนหินเพื่อนำไปสร้างฝายชะลอน้ำ ถางหญ้าและต้นไม้เพื่อจะได้สร้างฝายชะลอน้ำได้สะดวก

1.3 ด้านปัญญาธรรมที่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง ได้คือ พุดหรือแสดงความคิดเห็นสรุปเหตุการณ์แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ประเพณีของชุมชนในการใช้ประเพณีขอขมาน้ำ บูชาน้ำ ทำพิธีขอต้นไม้ก่อนตัดไม้ไฟ รู้ถึงคุณค่าของน้ำและรู้จักการอนุรักษ์ป่าไม้ผ่านพิธีกรรมต่างๆของชุมชน และสามารถเรียนรู้การเลือกไม้ไฟที่ได้ขนาดก็อายุเพื่อนำมาสร้างฝายชะลอน้ำ

2. กิจกรรมอาสาพัฒนาชุมชนที่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง มีส่วนร่วมปฏิบัติกับชุมชน นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ ดังนี้

2.1 ด้านการระดมทุนที่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง ได้คือ สามารถสร้างแนวกันไฟป่าตามคำแนะนำของผู้ใหญ่ได้เข้าร่วมกันพัฒนาวัดนอแล ทำความสะอาดบริเวณวัด ซ่อมแซมเก้าอี้ โต๊ะ อุปกรณ์ของวัดที่ชำรุด ถ้างห้องน้ำวัดและถางหญ้ารอบบริเวณภายในวัด

2.2 ด้านสามัคคีธรรมที่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง ได้คือ นักเรียนได้รวมกลุ่มกับชาวบ้านเพื่อพัฒนาวัดนอแล ทำความสะอาดวัด ได้รวมกลุ่มกับชาวบ้านเพื่อสร้างแนวกันไฟป่า เพื่อประโยชน์ของชุมชน และสร้างความสามัคคีของเด็กและคนในชุมชน

2.3 ด้านปัญญาธรรมที่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง ได้คือ นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการทำงานของชุมชนและภูมิปัญญาชาวบ้านในการสร้างแนวป้องกันไฟป่า ได้เรียนรู้คำสอนและการทบทวนบูรณพทธศาสนาของชุมชนรวมทั้งได้ความเสียสละเวลาของตนเองเพื่อประโยชน์ของชุมชน

3. กิจกรรมต่อต้านยาเสพติดที่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง มีส่วนร่วมปฏิบัติกับชุมชน นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ดังนี้คือ

3.1 ด้านการระดมทุนที่นักเรียนได้คือ นักเรียนรู้ถึงปัญหาเสพติดในชุมชนและได้แจ้งคนที่เสพติดกับผู้ใหญ่บ้านรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อต่อต้านยาเสพติดและดูแลป้องกันเด็กด้วยกันไม่ให้เป็นผู้เสพยารายใหม่

3.2 ด้านสามัคคีธรรมที่นักเรียนได้คือ นักเรียนสามารถสร้างกิจกรรมเพื่อต้านยาเสพติดด้วยการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างหมู่บ้าน สร้างกิจกรรมทางศาสนาขึ้นมาเพื่อช่วยแก้ปัญหาเสพติด เช่น เรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์เพื่อขัดเกลาจิตใจ

3.3 ด้านปัญญาธรรมที่นักเรียนได้คือ นักเรียนสามารถรู้ถึงปัญหาที่จะตามมาภัยยาเสพติด นักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาด้วยการใช้กิจกรรมแข่งขันกีฬาขึ้นมาและการใช้ศาสนาเข้ามาส่งเสริมในการแก้ปัญหาเสพติดเด็กในชุมชน

ตอนที่ 2 สสำรวจการส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการแบบร่วมมือสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง

1. การส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการแบบร่วมมือด้านคารวะธรรม พบว่านักเรียนปฏิบัติมากที่สุดคือ การส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการแบบร่วมมือสำหรับนักเรียนด้านคารวะธรรม ที่นักเรียนปฏิบัติมากที่สุดคือ การทำตามมติของกลุ่มทำงาน พูดกับครูด้วยวาจาสุภาพและมีหางเสียง ปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มเพื่อน เข้าร่วมในกิจกรรมกลุ่ม ตามขนบธรรมเนียมปฏิบัติ อันติงามของชุมชน รองลงมา คือ ทำความเคารพเมื่อครูเข้าห้องสอน ตั้งใจฟังประธานนักเรียนพูดในการทำกิจกรรมหน้าห้อง ตั้งใจฟังเพื่อนเล่าข่าวหรือเหตุการณ์สำคัญหน้าห้องเรียน

2. การส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการแบบร่วมมือสำหรับนักเรียน ด้านสามัคคีธรรม ที่นักเรียนปฏิบัติมากที่สุดคือ สละเวลา ปักจยหรืออุทิศตนในการทำงานเพื่อส่วนรวม กระตือรือร้นในการทำงานกลุ่มทุกขั้นตอนจนสำเร็จ ปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มเมื่อ แบ่งงานกลุ่มทำงาน รองลงมา คือ การแสดงความคิดเห็นและช่วยวางแผนในการทำงานกลุ่ม ช่วยกันทำงานกลุ่มด้วยความเต็มใจทุกขั้นตอน ไม่ละทิ้งงานที่ได้รับมอบหมาย

3. การส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการแบบร่วมมือสำหรับนักเรียน ด้านปัญญาธรรม ที่นักเรียนปฏิบัติมากที่สุดคือ ยอมรับข้อผิดพลาดของตน กลุ่มและร่วมกันพิจารณาปรับปรุงแก้ไข รู้จักใช้เหตุผลในการเลือกกระทำในสิ่งต่างๆ รองลงมา คือ ยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์เมื่อมีการประเมินผลการทำงาน แก้ปัญหาโดยการไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนทุกครั้ง รู้จักตั้งคำถามอย่างฉลาดและใช้เหตุผลในการซักถาม ปฏิบัติตามมติของเสียงส่วนมากด้วยความเต็มใจ

ตอนที่ 3 สรุปพฤติกรรมส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการแบบร่วมมือสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านขอบด้ง ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า

1. ด้านคารวะธรรม ที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมมากที่สุด คือ ทำความเคารพครูเมื่อเข้าห้องสอน ตั้งใจฟังเพื่อนเล่าข่าวหรือเหตุการณ์สำคัญหน้าห้องเรียน ยกมือเพื่อขออนุญาตก่อนที่จะถามหรือ พูดในชั้นเรียน ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน เข้าแถวก่อนหลังตามลำดับเมื่อรับของแจกหรือรับบริการ ขออนุญาตก่อนออกไปทำธุระส่วนตัวนอกห้องเรียน เอาใจใส่การเรียนและกิจกรรมงานกลุ่ม ไม่พูดในสิ่งที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง พูดกับเพื่อนด้วยถ้อยคำสุภาพ ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันติงามของชุมชน

2. ด้านสามัคคีธรรม มากที่สุดคือ มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานและกำหนดบทบาทหน้าที่ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามบทบาทหน้าที่ ช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม เสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อผู้อื่น และส่วนรวม ให้กำลังใจเพื่อนและหมู่คณะด้วยความเต็มใจ ให้ความร่วมมือและช่วยเหลืองานกลุ่มด้วยความเต็มใจ

3. ด้านปัญญาธรรมที่นักเรียนพฤติกรรมมากที่สุดคือ พูดหรือแสดงความคิดเห็นโดยใช้เหตุผล ระบุและอธิบายเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาโดยใช้เหตุผลจากข้อมูลพื้นฐานได้ถูกต้อง แยกแยะข่าวสารข้อมูลและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยใช้การวิเคราะห์ด้วยเหตุและผล สรุปและประเมินความน่าเชื่อถือ และประโยชน์ของข่าวสารและเหตุการณ์ต่างๆ เพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

อภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1 กิจกรรมทางสังคม 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมสร้างเหมืองฝายชะลอน้ำของชุมชนแอ่ง กิจกรรมอาสาพัฒนาชุมชน กิจกรรมต่อต้านยาเสพติดในชุมชนที่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง ภาพรวมพบว่า นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง ได้นำประเพณีและพิธีกรรมต่างๆ ของชุมชน เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผน และการกำหนดบทบาทหน้าที่ และสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ สอดคล้องกับ พิมพ์พันธ์ุ เดชะคุปต์, (2544 : 6) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือ เป็นวิธีสอนแบบหนึ่ง โดยกำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถต่างกัน ทำงานพร้อมกันเป็นกลุ่มขนาดเล็กโดยทุกคนมีความรับผิดชอบงานของตนเอง และงานส่วนรวมร่วมกันมีปฏิสัมพันธ์กันและกันมีทักษะการทำงานกลุ่ม เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ส่งผลให้เกิดความพอใจอันเป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มร่วมมือ

ตอนที่ 2 เพื่อสำรวจการส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการแบบร่วมมือสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง ด้านคารวะธรรม ด้านสามัคคีธรรม และด้านปัญญาธรรม ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า นักเรียน

กลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง มีการส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการแบบร่วมมือ ทำตามมติของกลุ่ม มีการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มเพื่อน และมีความกระตือรือร้นในการทำงานกลุ่มจนนำไปสู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับ ทินพันธ์ นาคะตะ (2543 : 56 – 61) กล่าวว่า ระบอบประชาธิปไตยต้องยึดมั่นในคุณค่าและศักดิ์ศรีของบุคคล เคารพในกติกา ใช้วิธีตัดสินปัญหาด้วยเสียงข้างมาก โดยมีข้อผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามจากทุกฝ่าย ขณะเดียวกันก็ ให้ความสำคัญคุ้มครองสิทธิของฝ่ายที่มีเสียงข้างน้อย เพื่อประกันว่าการแก้ปัญหาเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน และสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตน และมีความรับผิดชอบในตนเอง

ตอนที่ 3 แบบสรุปพฤติกรรมส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการแบบร่วมมือสำหรับ นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านขอบด้ง ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัด เชียงใหม่

ด้านคารวะธรรม ด้านสามัคคีธรรม และด้านปัญญาธรรม ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปะหล่อง พบว่า การแสดงการเคารพ และการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชุมชน ช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม เสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อผู้อื่นแสดงความคิดเห็นโดยใช้เหตุผล ระบุและอธิบายเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหา สอดคล้องกับกรมวิชาการ, (2543 : 45-46) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก เพราะ ทุกๆ คนร่วมมือในการทำงานกลุ่มทุกๆ คน มีส่วนร่วมเท่าเทียมกันทำให้เกิดเจตคติที่ดี เป็นการส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนมีโอกาสคิด พูด แสดงออก แสดงความคิดเห็น ลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ตลอดจนถึงการส่งเสริมทักษะทางสังคม ในการอยู่ร่วมกันด้วยความเข้าใจกันและกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ในพื้นที่ ชายขอบ โดยใช้กิจกรรมของชุมชน เพื่อการเรียนรู้นอกห้องเรียนของโรงเรียน
2. ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของนักเรียนในการพัฒนาวิถีประชาธิปไตย โดยใช้กระบวนการแบบร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในของอำเภออื่นๆ ของจังหวัดเชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ .(2540)
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). **กรอบความคิดเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมที่เน้นความมีระเบียบวินัยและความเป็นประชาธิปไตย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว(2541).
สรุปรายงานการสัมมนาทางวิชาการเรื่องการเรียนรู้ เจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต.(2541). **คู่มือการเรียนการสอนรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.(2538). **ประชาธิปไตยในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์การศาสนา.
คำนิง ชัยสุวรรณรักษ์ และ ธีรพล บุญสร้าง.(2546). **ประชาธิปไตยในวิถีชีวิต**. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์แม่จักษ์.
ทินพันธ์ นาคะตะ. **ประชาธิปไตยไทย**. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
ประทุม มงคลวรารณ.(2539). **สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาสังคมศึกษา เพื่อพัฒนา ประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8 .วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**.
พิมพ์ใจ คำก้อน.(2539). **ความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตประชาธิปไตยกับสิ่งแวดล้อมภายในบ้าน โรงเรียนและสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**.
พิพัฒน์ ไชยนวล.(2546). **การประเมินส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**.

ไพฑูริย์ การเพียร.(2544).บทบาทของครูในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่.การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา
โรงเรียนบ้านขอบด้ง.(2553).ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาประจำปีการศึกษา 2553. (ไม่ปรากฏแหล่งที่พิมพ์)
วิภาดา วิระกุล.(2538).การสร้างแบบสังเกตคุณลักษณะวิถีประชาธิปไตยสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา.
วิทยานิพนธ์ สาขา วิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศิริลักษณ์ ศรีไกรภักดิ์.(2547).วิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดห้วยแก้ว กิ่งอำเภอ
แม่อน จังหวัดเชียงใหม่.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุกัญญา เวียงคำ.(2543).การใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมด้านประชาธิปไตยของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาชั้นปีที่ 4. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สาโรช บัวศรี.(2543).ประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน คู่มือการเรียนรู้การสอนการเผยแพร่และการมี
ส่วนร่วมสำหรับอาจารย์ และผู้นำชุมชน. กรุงเทพฯ: การันต์การพิมพ์.

สาโรช บัวศรี.(2544).ปรัชญาการศึกษาสำหรับประเทศไทย:จุดบรรจบระหว่างพุทธศาสนา ประชาธิปไตย.
กรุงเทพฯ:สุวีรียาสาสน์.

สุภาพ กุมาพันธ์. (2544). กระบวนการสังคมประกิดทางการเมืองของนักเรียนประถมศึกษาจังหวัดลำพูน.
การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมบัติ ปู่อุดรี. (2542). โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษาจากโรงเรียนสู่ชุมชน.
การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สรุเชษฐ์ เปาวัลย์. (2545). การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอเมือง
เชียงใหม่.วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

The 4th Kamphaengphet Rajabhat Udon Thani National Conference